

ДЕРЖАВНА СЛУЖБА УКРАЇНИ З НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ

СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Кафедра соціальних і гуманітарних дисциплін

**ТРАДИЦІЇ ТА НОВАЦІЇ
УНІВЕРСИТЕТСЬКОЇ НАУКИ
В ЧАСІ І ПРОСТОРІ КУЛЬТУРИ**

**Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції
курсантів, студентів та молодих вчених
(Харків, 12 жовтня 2021 року)**

Харків 2021

ДЕРЖАВНА СЛУЖБА УКРАЇНИ З НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ

СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Кафедра соціальних і гуманітарних дисциплін

**ТРАДИЦІЇ ТА НОВАЦІЇ
УНІВЕРСИТЕТСЬКОЇ НАУКИ
В ЧАСІ І ПРОСТОРІ КУЛЬТУРИ**

**Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції
курсантів, студентів та молодих вчених
(Харків, 12 жовтня 2021 року)**

Харків 2021

Традиції та новації університетської науки в часі і просторі культури: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції курсантів, студентів та молодих вчених. – Х.: НУЦЗ України, 2021. – 211 с.

Збірник містить матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції курсантів, студентів та молодих вчених «Традиції та новації університетської науки в часі і просторі культури», присвячені актуальним проблемам філософських, історичних, культурологічних, педагогічних, політичних, соціологічних наук, пов'язаним з історією університетів та їх сучасним станом. Збірник призначено для студентів, курсантів, аспірантів, викладачів вищих навчальних закладів, науковців – філософів, істориків, культурологів, політологів, соціологів, педагогів.

ДО ВИТОКІВ СТВОРЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ

*Харламов М.І., доктор історичних наук, доцент Національний університет
цивільного захисту України*

Згідно офіційних даних Національний університет цивільного захисту України бере початок від Всеукраїнських пожежно-технічних курсів НКВС УСРР. 17 липня 1928 року на базі колишніх Українських курсів пожежних техніків за адресою: м. Харків, вул. Чернишевська, 98 (двоповерхова будівля Шевченківської пожежної частини) рішенням РНК УСРР відкриваються дворічні «Всеукраїнські пожежно-технічні курси НКВС УСРР» [1]. Вища рада народного господарства виділяла на це 10000 карбованців на рік, а Укрдержстрах – 35000 карбованців на рік. Адміністративний та викладацький апарат курсів утримувався за кошти міського відділу комунального господарства. Начальником курсів призначався Т.О. Левченко, який був до того начальником пожежної охорони м. Луганська та Луганської округи. Всеукраїнські пожежно-технічні курси (ВПТК) у Харкові були підпорядковані НКВС УСРР та знаходилися під навчальним контролем Наркомату освіти УСРР (НКО УСРР). Пожежні курси мали завданням: «... підвищувати кваліфікацію командного складу існуючих протипожежних установ і організацій, готувати нових робітників для протипожежних установ і організацій» [2].

На перший курс навчання планували запросити 40 осіб, а загальна кількість учнів не мала перевищувати 80 чоловік. Їх могли відряджати округові виконавчі комітети, державні установи та підприємства при затвердженні НКВС УСРР, ВРНГ УСРР, Укрдержстрахом, Всеукраїнським комітетом професійної спілки робітників комунального господарства (ВУК СРКГ) [3].

18 лютого 1929 року були затверджені правила прийому до Всеукраїнських пожежно-технічних курсів у м. Харків на 1928–1929 операційний рік. Особи, що бажали вступити до освітнього закладу, повинні були подати заяву про вступ на ім'я начальника курсів, а також документ про освіту, відомості про соціальний стан родини, паспорт, довідку про відношення до військової повинності, інформацію про пожежний та громадський стаж, анкету з особистими даними, дві фотокартки. Документи можна було надсилати поштою. У випадку відсутності хоча б одного з зазначених документів у абітурієнта (окрім шкільного атестату) заяву про вступ не розглядали. На навчання приймалися чоловіки, що мали, як мінімум, семирічну шкільну освіту, не молодші 22 і не старші 35 років. Перевага надавалася тим, що мали стаж пожежної роботи. Приймати стар-

ших або молодших осіб можна було у виключних випадках, фіксуючи обґрунтування у протоколах приймальної комісії [2].

ЛІТЕРАТУРА

1. Бойчевский С. Открытие Всеукраинских пожарно-технических курсов // Пожарное дело. 1929. № 9 (55). С. 30–31.
2. Документы об организации Всеукраинских пожарно-технических курсов в г. Харькове (постановление, протоколы, смета, устав, договор) // ЦДАВО. Ф. 34. Оп. 13. Спр. 650. Арк 1.
3. Харламов М. І. Становлення та розвиток системи пожежної безпеки в УСРР у 1918–1934 р.: монографія. Х.: НУЦЗУ; ФОП Панов А. М., 2019. С. 119.
4. Документы об организации Всеукраинских пожарно-технических курсов в г. Харькове (постановление, протоколы, смета, устав, договор) // ЦДАВО. Ф. 34. Оп. 13. Спр. 650. Арк 1.

УДК 930.85

КИЄВО-ПЕЧЕРСЬКИЙ МОНАСТИР ЯК ЦЕНТР ОСВІТИ ТА ПРОСВІТНИЦТВА В XVII СТОЛІТТІ

*Хорошев О.М., к.і.н., доцент, Національний університет цивільного захисту
України*

Києво-Печерська лавра – найстаріший монастир нашої країни. Її було засновано ще в XI столітті. С того часу монастир відігравав важливу роль не тільки як духовний осередок, але й як помітний освітній центр нашої держави.

Період з XVII по XIX століття - це епоха найбільшого розквіту Києво-Печерського монастиря, що пов'язана з діяльністю одного з його архімандритів - Єлисея Плетенецького. Його світське ім'я – Олександр Плетенецький. Народився на Львівщині. Вчився в Львівській братській школі, а потім в Острозькій академії – першому вищому навчальному закладові України. В 1594 році прийняв постриг з ім'ям Єлисей. З 1599 року став архімандритом Києво-Печерського монастиря. Саме він між 1615 та 1616 роками заснував тут просвітницький гурток. Його метою було духовне та культурне оновлення монастиря, відновлення його церковної та просвітницької діяльності. Членами цього гуртка стали відомі проповідники, знавці грецької мови, полемісти та перекладачі Лаврентій Зизаній, Тарас Земка, Памво Беринда, Захарія Копистенський та інші. Саме їх зусиллями в 1616 році почала працювати лаврська типографія, слава якої не вщухала майже триста років.

<i>Бикова М.М.</i>	
Професійна толерантність викладача як соціокультурна складова сучасної університетської освіти	178
<i>Гонтаренко Л.О.</i>	
Музей як соціокультурний інститут.....	180
<i>Зеркаль М.М.</i>	
Поліетнічна освіта України в роки незалежності: практика та досвід.	182
<i>Каріков С.А.</i>	
Віттенберзький університет: реформація – професіоналізація – ортодоксія.....	188
<i>Каріков С.А.</i>	
Освітні проекти в сучасному світі: проблеми та перспективи	192
<i>Лаврут О.О.</i>	
Підготовка учительських кадрів у перші повоєнні роки: досвід УРСР 1940-х років	194
<i>Огієнко О.І.</i>	
Інтернаціоналізація змісту підготовки магістрів в університетах США і Канади	196
<i>Підгородецька І.Ю.</i>	
Створення нової системи вищої освіти та мовна політика у країнах ЄС.....	198
<i>Твердохліб Т.С.</i>	
Китайська вища мистецька освіта: особливості наукової розробки проблеми в Україні	200
<i>Харламов М.І.</i>	
До витоків створення Національного університету цивільного захисту України	202
<i>Хорошев О.М.</i>	
Києво-Печерський монастир як центр освіти та просвітництва в XVII столітті	203